

**ANALIZA RYZYKA
DO PLANU AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
NA 2026 ROK**

**GMINA ORNONTOWICE
Województwo śląskie**

Ornontowice, grudzień 2025 r.

Opis metody analizy ryzyka.

Analizę ryzyka przeprowadzono stosując Matrycę analizy ryzyka (matematyczną metodę z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego Excel), która stanowi załącznik do niniejszej Analizy Ryzyka.

Analizę rozpoczęto od wykonania oceny potrzeby audytu, czyli identyfikacji obszarów ryzyka, w obrębie, których realizowane będą zadania audytowe. W trakcie analizy ryzyka wzięto pod uwagę w szczególności: cele i zadania jednostki, liczbę, rodzaj i wielkość wykonywanych operacji finansowych, zewnętrzne czynniki ryzyka mające wpływ na realizację celów jednostki, wrażliwość analizowanych obszarów na powstawanie błędów i ich skutki, złożoność analizowanego środowiska, informacje uzyskane od pracowników jednostki. W działalności Urzędu wyodrębniono 20 obszarów ryzyka:

Lp.	Obszar ryzyka
1	Budżet, księgowość, sprawozdawczość
2	Podatki i opłaty
3	Wydatki
4	Zewnętrzne środki pomocowe
5	Gospodarka nieruchomościami
6	Mienie komunalne
7	Zagospodarowanie przestrzenne
8	Gospodarka komunalna
9	Gospodarowanie mieniem
10	Usługi administracyjne
11	Zarządzanie Urzędem/Sprawy organizacyjne
12	Sprawy pracownicze
13	Systemy informatyczne, bezpieczeństwo informacji
14	Zamówienia publiczne
15	Oświata
16	Kultura
17	Promocja
18	Pomoc społeczna

19	Sport i rekreacja
20	Opieka zdrowotna

1. Ocena ryzyka z uwzględnieniem kategorii ryzyka

Identyfikacji obszarów ryzyka dokonano w oparciu o analizę obszarów ryzyka związanych z prawidłową realizacją celów i zadań Gminy. Dane te posłużyły do wskazania priorytetów dla audytu wewnętrznego i kolejności realizacji zadań w Planie audytu wewnętrznego na rok 2020. W powyższych obszarach ryzyka określono głównie zadania komórek organizacyjnych i wielkość ryzyk. Audytor wewnętrzny w porozumieniu z Wójtem Gminy wyłonił obszary ryzyka, które zostały poddane dalszej analizie.

Oszacowano poziom ryzyka dla każdego z ww. obszarów. Pod uwagę wzięto m.in.; prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości w ramach obszaru oraz potencjalne skutki zmaterializowania się zidentyfikowanych ryzyk w danym obszarze.

Określono kategorie ryzyka, opisano je i przyporządkowano im określone wagi:

Tabela 1

Kategoria ryzyka	Waga ryzyka	Ocena	Opis
Istotność/Materialność	25%	1	Niewielkie implikacje finansowe
		2	Umiarkowane implikacje finansowe
		3	Duże implikacje finansowe
		4	Kluczowy system finansowy
Jakość zarządzania / Wrażliwość systemu	15%	1	Bardzo wysoka
		2	Wysoka
		3	Umiarkowana/Zadowolająca
		4	Niska
Kontrola wewnętrzna	25%	1	Bardzo wysoka
		2	Wysoka
		3	Zadowolająca
		4	Niska
Wpływ czynników zewnętrznych	15%	1	Niski
		2	Umiarkowany
		3	Wysoki
		4	Bardzo wysoki
Ryzyko operacyjne/ Złożoność operacyjna	20%	1	Małe
		2	Średnie
		3	Duże
		4	Bardzo duże

W ramach każdego obszaru ryzyka wyszczególniono potencjalne zadania. Każdy obszar ryzyka został oceniony w każdej kategorii w skali od 1 do 4. Ocena została wykonana na podstawie profesjonalnego osądu audytora.

W oparciu o przydzielone w obszarach ryzyka punkty i nadane kategoriom ryzyka wagi wyznaczono **wynik oceny ryzyka po uwzględnieniu kategorii ryzyka** wg poniższego wzoru:

Ocena ryzyka po uwzględnieniu kategorii ryzyka = [(waga istotności x liczba punktów) + (waga jakości zarządzania x liczba punktów) + (waga kontroli wewnętrznej x liczba punktów) + (waga wpływu czynników wewnętrznych x liczba punktów) + (waga ryzyka operacyjnego x liczba punktów)]/4

- gdzie 4 jest maksymalną wartością jaką można przyznać dla danej kategorii ryzyka.

Wynik oceny ryzyka w ramach wyszczególnionych zadań audytowych zestawiono w kolumnie 9 tabeli 2.

2. Data ostatniego audytu

W oparciu o uzyskane informacje dotyczące daty ostatniego audytu wyznaczono **wynik oceny ryzyka po uwzględnieniu daty ostatniego audytu** wg poniższego wzoru:

Ocena ryzyka po uwzględnieniu daty ostatniego audytu = *Ocena ryzyka po uwzględnieniu kategorii ryzyka* + *punktacja odpowiadająca dacie ostatniego audytu*.

Umieszczone w kolumnie 9 tabeli 2 wielkości skorygowano o wartość wag czynnika czasu, tj. okresu, jaki upłynął od ostatniego audytu i umieszczono w kolumnie 10 tabeli 2.

Punktacja za czynnik upływu czasu przedstawia się następująco:

0,3 – brak audytów bądź audyt przeprowadzono przed 2023 r.

0,2 – audyt przeprowadzono w 2023 r.

0,1 – audyt przeprowadzono w 2024 r.

0,0 – audyt przeprowadzono w 2025 r.

3. Priorytety Kierownictwa

W oparciu o uzyskane informacje dotyczące priorytetów Kierownictwa Gminy wyznaczono **wynik oceny ryzyka po uwzględnieniu priorytetu Kierownika Jednostki** wg poniższego wzoru:

Ocena ryzyka po uwzględnieniu priorytetu Kierownika Jednostki = *Ocena ryzyka po uwzględnieniu daty ostatniego audytu* + *punktacja odpowiadająca priorytetowi Kierownika Jednostki*.

Przyznanym priorytetom przypisano następującą punktację:

0,4 - Bardzo wysoki (17-25)

0,3 - Wysoki (7-16)

0,2 - Średni (3-6)

0,1 - Niski (1-2)

Umieszczone w kolumnie 10 tabeli 2 wielkości skorygowano o czynnik priorytetu Kierownika Jednostki (kolumna 7) i umieszczono w kolumnie 11 tabeli 2.

4. Ocena końcowa

Ocena końcowa stanowi wynik ilorazu sumy oceny ryzyka po uwzględnieniu kategorii ryzyka, daty ostatniego audytu i priorytetu Kierownika Jednostki przez 170% (100% - maksymalny wynik oceny ryzyka po uwzględnieniu kryteriów +30% - maksymalna wartość wagi czynnika czasu +40% - maksymalna wartość wagi priorytetów kierownictwa), jest to maksymalna wartość, jaką może uzyskać każde zadanie w przeprowadzonej analizie ryzyka. Wyniki obliczeń (kończącą ocenę ryzyka w %) umieszczono w kolumnie 12 tabeli 2.

Poziom ryzyka każdego obszaru oszacowano według następującej zasady:

wynik oceny ryzyka w granicach: poniżej 110% - poziom ryzyka niski;

wynik oceny ryzyka w granicach: 110,1% - 160% - poziom ryzyka średni;

wynik oceny ryzyka w granicach: powyżej 160% - poziom ryzyka wysoki.

Końcowy efekt analizy ryzyka stanowi ranking zadań audytowych uszeregowanych według malejącego ryzyka.

Wynik końcowy przeprowadzonej analizy przedstawia poniższa tabela nr 2:

1	2	3	4			5	6	7	8	9			11	12	13
			Kategorie ryzyka							Ocena ryzyka po uwzględnieniu					
Obszary ryzyka	Istotność/ materialność	Jakość zarządzania/ Wrażliwość systemu	Kontrola wewnętrzna	Wpływ czynników zewnętrznych	Ryzyko operacyjne / złożoność operacyjna	Priorytety Kierownika Jednostki	Data ostatniego audytu	Kategorie ryzyka	Daty ostatniego audytu	Priorytetów Kierownictwa Jednostki	Kończąca ocena ryzyka w (%)	Poziomy ryzyka w obszarze			
	0,25	0,15	0,25	0,15	0,20										
Budżet, księgowość, sprawozdawczość															
Planowanie i realizacja budżetu	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Dekretowanie i księgowanie dokumentów	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,56	0,86	0,96	140%	Średni			
Sprawozdawczość finansowa i budżetowa	3	3	2	2	2	0,1	0,3	0,60	0,90	1,00	147%	Średni			
Prowadzenie kasy	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Ustalenie i dochodzenie należności	3	3	2	2	2	0,1	0,2	0,60	0,80	0,90	135%	Średni			
Ewidencja dochodów budżetowych	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Gospodarka finansowa	3	3	2	2	2	0,1	0,3	0,60	0,90	1,00	147%	Średni			
Inwentaryzacja majątku Gminy	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,56	0,86	0,96	140%	Średni			
Podatki i opłaty															
Ustalenie wymiaru podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportu, etc.	3	2	2	2	3	0,1	0,3	0,61	0,91	1,01	149%	Średni			
Opłaty skarbowe, administracyjne, targowa, pozostałe	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Podatek VAT	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Wydatki															
Finansowanie zadań z wydatków bieżących	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,56	0,86	0,96	140%	Średni			
Wydatki inwestycyjne	3	2	2	3	2	0,1	0,3	0,60	0,90	1,00	147%	Średni			
Delegacje krajowe i zagraniczne	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,50	0,80	0,90	129%	Średni			
Zewnętrzne środki pomocowe															
Projekty realizowane w ramach Programów współfinansowanych ze środków krajowych	2	3	3	2	2	0,1	0,2	0,60	0,80	0,90	135%	Średni			
Projekty realizowane w ramach Programów współfinansowanych ze środków zagranicznych, w tym Unii Europejskiej	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Gospodarka nieruchomościami															
Dzierżawa, najem i sprzedaż lokali użytkowych	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Dzierżawa gruntu/służbność	2	3	3	2	2	0,1	0,2	0,60	0,80	0,90	135%	Średni			
Najem lokali mieszkalnych	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Użytkowanie wieczyste, trwały zarząd	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Nabywanie, wykup i sprzedaż nieruchomości gminnego zasobu	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Mienie komunalne															
Ewidencja majątku i regulacja stanów prawnych nieruchomości	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni			
Koszty utrzymania mienia	2	2	2	3	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Dochody z mienia	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni			
Zagospodarowanie przestrzenne															

Ustalanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni
Planowanie przestrzenne	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni
Gospodarka komunalna												
Utrzymanie i remonty dróg	3	2	2	2	3	0,1	0	0,60	0,60	0,70	112%	Średni
Gospodarka wodno-ściekowa	3	3	2	2	3	0,1	0,3	0,65	0,95	1,05	156%	Średni
Gospodarka odpadami i ochrona środowiska	3	2	3	3	2	0,1	0,3	0,66	0,96	1,06	158%	Średni
Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym Gminy	3	2	2	2	3	0,1	0	0,60	0,60	0,70	112%	Średni
Utrzymanie czystości i porządku w Gminie	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Funkcjonowanie ZGKiW	3	3	3	2	2	0,3	0,3	0,66	0,96	1,26	170%	Wysoki
Gospodarowanie mieniem												
Administrowanie i zabezpieczenie mienia	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Uzyczenie obiektów	2	2	2	3	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Realizacja procesu inwestycyjnego	3	3	2	2	3	0,1	0,3	0,64	0,94	1,04	154%	Średni
Remonty	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Usługi administracyjne												
Usługi związane z ewidencją działalności gospodarczej	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu	3	3	2	3	2	0,1	0,1	0,64	0,74	0,84	130%	Średni
Wydawanie dowodów osobistych	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Usługi ewidencji ludności	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Usługi USC	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,55	0,85	0,95	138%	Średni
Zarządzanie Urzędem / Sprawy organizacyjne												
Komunikacja wewnętrzna/zewnętrzna (BIP)	2	2	3	2	2	0,1	0,3	0,56	0,86	0,96	140%	Średni
Kancelaria, Archiwum	2	2	3	2	2	0,1	0,3	0,56	0,86	0,96	140%	Średni
Organizacja systemu kontroli zarządczej	2	3	3	2	2	0,1	0,3	0,60	0,90	1,00	147%	Średni
Rozpatrywanie skarg, wniosków i interwencji	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Zarządzanie kryzysowe/obronność	3	3	3	2	2	0,1	0,3	0,66	0,96	1,06	158%	Średni
Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Sprawy BHP	2	2	2	2	3	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Sprawy pracownicze												
Pozyskiwanie pracowników – organizacja naborów	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Obowiązki pracodawcy z tytułu zatrudnienia i zwolnienia pracowników	2	3	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Polityka szkoleń i podnoszenia kwalifikacji	2	2	2	2	1	0,1	0,3	0,45	0,75	0,85	121%	Średni
Ewidencjonowanie i rozliczenie czasu pracy	3	2	2	2	3	0,1	0	0,61	0,61	0,71	114%	Średni
Świadczenia socjalne	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,50	0,80	0,90	129%	Średni
Systemy informatyczne, bezpieczeństwo informacji												
Bezpieczeństwo informacji (Krajowe Rany Interoperacyjności)/Ochrona danych osobowych	3	3	3	3	2	0,1	0,3	0,70	1,00	1,10	165%	Wysoki
Zamówienia publiczne												
Udzielanie zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy PZZP	3	3	3	3	2	0,1	0,3	0,70	1,00	1,10	165%	Wysoki

Udziałanie zamówień publicznych, do których stosuje się ustawę PZZ	3	3	3	3	3	3	3	0,1	0,3	0,70	1,00	1,10	165%	Wysoki
Oświata														
Funkcjonowanie jednostek oświatowych	3	3	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,66	0,96	1,06	158%	Średni
Opłaty za wyżywienie	3	2	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,63	0,93	1,03	151%	Średni
Ustalanie kwoty dotacji oświatowej	2	2	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,61	0,91	1,01	149%	Średni
Kultura														
Realizacja zadań przez gminne instytucje kultury	3	3	3	2	2	2	2	0,1	0,3	0,66	0,96	1,06	158%	Średni
Dotacja na zadania publiczne	3	3	2	3	3	2	2	0,1	0,1	0,69	0,79	0,89	139%	Średni
Promocja														
Działania w zakresie promocji Gminy	2	3	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,54	0,84	0,94	136%	Średni
Pomoc społeczna														
Organizacja pracy GOPS	3	3	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,65	0,95	1,05	156%	Średni
Realizacja zadań GOPS	3	3	2	2	2	2	2	0,1	0,3	0,60	0,90	1,00	147%	Średni
Sport i rekreacja														
Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych/OSP	3	2	2	3	3	2	2	0,1	0,1	0,60	0,70	0,80	124%	Średni
Opieka zdrowotna														
Realizacja zadań z zakresu opieki zdrowotnej	3	3	3	2	2	2	2	0,3	0,3	0,66	0,96	1,26	170%	Wysoki

Priorytety Kierownika Jednostki

Data ostatniego audytu
0,3 - brak audytów bądź audyt przeprowadzono przed 2023 r.
0,2 - audyty przeprowadzone w 2023 r.
0,1 - audyty przeprowadzone w 2024 r.
0,0 - audyty przeprowadzone w 2025 r.

Poziom ryzyka

mniej niż 110% - niski poziom ryzyka
110,1% do 160% - średni poziom ryzyka
powyżej 160% - wysoki poziom ryzyka

0,4 - Bardzo wysoki (17-25)
0,3 - Wysoki (7-16)
0,2 - Średni (3-6)
0,1 - Niski (1-2)

PREZES ZARZĄDU

dr Mariusz Siwoń

